

commentaturi sum⁹ de illa nobilissimā controversiā, quę
Viros in omni Philosophia præclaros diu exercuit, utrum
nempe in homine tres realiter & secundū substantiam di-
stincte animæ dentur, vegetativa nimirum una, altera sensiti-
va, tertiar rationalis, que reliquarum facultatibus instruc-
tam varias operationes edat? Quod Ζητόμενον ut suā præ-
stantiā (dici enim non potest, inquit Melanchthon commu-
nis ille Germaniae Phœnix lib. de anima in proœm. quantum
in multis rebus explicandis conducat animæ doctrinam
ad ungvem tenere) facilē omnia vincit, sic & difficulta-
te vix ulli cedit, tūm propter sublimitatem, ad quam
ipsa mentis acies vix potest elevari; in sempiternis enim
rebus ad intellectiōnem mentis nostræ directa acies tam
imbecilla est, quam ad Solem intuendum nycticoracis
oculi, ut loquitur ex Aristotele 1. Metaph. Scalig. exerc. 1. sect.
2. tūm propter discrepantes discrepantiū Philosophorum
opīniones. Brevissimè: Nihil in totā Physica tam ardu-
um, tam controversum videtur, quām hoc de animarum
pluralitate negotium, adeò ut jure meritō Musarum tri-
podi possit comparati. De quo divinus Plato l. 5. de LL.
ita scribit: super illo poëta cūm federit, minus fuisse sui
compotem, sic & hīc, quando de pluralitate animarum
dixerit, aqua hæret & rationis humanæ vis atque acu-
men languescit, imò obstupescit. Verūm, quicquid sit,
audendum tamen est aliquid & annitendum, ut si non
perfectam, tamen certè aliquam cognitionem consequa-
mur, & quod Melanchthon de Ænea intuente seriem
Romanæ historiæ in clypeo sculptam ex Virgilio dixit:
Miratur rerumq; ignarus imagine gaudet.
Sic & nos animæ rationalis substantiam, ejusque à reli-
quis animabus distinctionem realem etsi oculis non cer-
nimus,